



REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 496/2020-8

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ane Garačić, kao predsjednice vijeća, te Damira Kosa i Perice Rosandića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog I. V., zbog kaznenog djela iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi s člankom 152. stavkom 1. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17. i 118/18. – dalje: KZ/11.) i drugih, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženog I. V., podnesenima protiv presude Županijskog suda u Varaždinu od 29. lipnja 2020. broj K-7/20-47, u sjednici održanoj 16. studenog 2020., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice optuženog I. V. i njegovog branitelja, odvjetnika R. R.,

presudio je:

Žalbe državnog odvjetnika i optuženog I. V. odbijaju se kao neosnovane te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom prvostupanjskom presudom optuženi I. V. proglašen je krivim zbog kaznenog djela protiv spolne slobode – teškog kaznenog djela protiv spolne slobode iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi s člankom 152. stavkom 1. KZ/11., opisanog pod točkom 1. izreke, kaznenog djela protiv braka, obitelji i djece - nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ/11., opisanog pod točkom 2. izreke i kaznenog djela protiv osobne slobode – prijetnje iz članka 139. stavka 4. u vezi sa stavkom 1. KZ/11., opisanog pod točkom 3. izreke. Nakon što su mu za svako od navedenih kaznenih djela utvrđene pojedinačne kazne zatvora, i to za kazneno djelo iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi s člankom 152. stavkom 1. KZ/11., na temelju odredbe članka 154. stavka 1. KZ/11., kazna zatvora u trajanju od 1 godine, za kazneno djelo iz članka 179.a KZ/11., na temelju te zakonske odredbe, kazna zatvora u trajanju od 4 mjeseca te za kazneno djelo iz članka 139. stavka 4. u vezi sa stavkom 1. KZ/11., na temelju odredbe članka 139. stavka 1. KZ/11., kazna zatvora u trajanju od 3 mjeseca, optuženi I. V. je, na temelju odredbe članka 51. stavka 2. KZ/11., osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 godine i 2 mjeseca.

Na temelju članka 54. KZ/11. optuženom I. V. je u ovu jedinstvenu kaznu zatvora uračunato vrijeme lišenja slobode i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 13. prosinca 2019. do 14. prosinca 2019. te od 23. prosinca 2019. nadalje.

Na temelju članka 158. stavaka 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda, 143/12, 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. – dalje: ZKP/08.) oštećena M. V. je s imovinskopravnim zahtjevom za naknadu štete upućena u parnicu.

Na temelju članka 148. stavka 1. ZKP/08. optuženom I. V. naloženo je naknaditi troškove kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točke 1. ZKP/08., i to na ime vještačenja iznos od 2.150,00 kuna, na ime troškova za svjedoke iznos od 160,00 kuna te paušalnu svotu iz članka 145. stavka 2. ZKP/08. u iznosu od 1.000,00 kuna, u roku od 15 dana.

Protiv te presude žalbe su podnijeli državni odvjetnik i optuženik.

Državni odvjetnik žali se zbog odluke o kazni te predlaže da se pobijana presuda preinači na način da se optuženiku za kazneno djelo iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi s člankom 152. stavkom 1. KZ/11. utvrdi kazna zatvora u duljem trajanju te da ga se osudi na jedinstvenu kaznu zatvora u duljem trajanju.

Optuženi I. V. je žalbu podnio po branitelju, odvjetniku R. R., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08., pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje, podredno da se preinači u odluci o kazni na način da se ista ublaži.

Optuženi I. V. je po istom branitelju podnio i odgovor na žalbu državnog odvjetnika predloživši da se ta žalba odbije kao neosnovana.

I u žalbi optuženika i u odgovoru optuženika na žalbu državnog odvjetnika zatražena je obavijest o sjednici drugostupanjskog vijeća.

Spis predmeta je, sukladno članku 474. stavku 1. ZKP/08., dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

O sjednici drugostupanjskog vijeća obaviješteni su na njihovo traženje optuženi I. V. i njegov branitelj, odvjetnik R. R. te državni odvjetnik. Nazočnost optuženog I. V. sjednici vijeća osigurana je u smislu članka 475. stavka 8. ZKP/08. uz pomoć zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj), dok je branitelj optuženika, odvjetnik R. R. osobno nazočio sjednici. Državni odvjetnik, iako uredno pozvan, nije pristupio na sjednicu vijeća pa je ista održana u njegovoj odsutnosti na temelju članka 474. stavka 4. ZKP/08. Na sjednici drugostupanjskog vijeća optuženik i njegov branitelj, odvjetnik R. R. izjavili su da ostaju kod podnesene žalbe i odgovora na žalbu državnog odvjetnika te su iznijeli njihov sadržaj, ostavši kod svojih prijedloga iz žalbe i odgovora na žalbu državnog odvjetnika.

Žalbe nisu osnovane.

U odnosu na žalbu optuženika osim zbog odluke o kazni

U okviru žalbene osnove bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08., koja se prema njegovom mišljenju sastoji u izostanku razloga o odlučnim činjenicama u odnosu na ocjenu vjerodostojnosti iskaza oštećenice i obrane optuženika, optuženik ističe da prvostupanjski sud vjeruje oštećenici, a ne njemu, no da za takav svoj zaključak ne daje uvjerljive ni pravno prihvatljive razloge. Ističe da prvostupanjski sud bezrezervno prihvaća iskaz oštećenice iako i sam ocjenjuje da ga ona mijenja te da je nedosljedna, i to u odnosu na sva kaznena djela. Pa tako u odnosu na kazneno djelo prijetnje oštećenica decidirano iskazuje da se nije ustrašila optuženikovih riječi da će je pronaći i u mišjoj rupi niti ih je shvatila ozbiljno, dok navodnu prijetnju „da će je zatući“ nije spominjala na dokaznom ročištu, a kasnije na raspravi, usprkos tome, prvostupanjski sud njezin iskaz smatra vjerodostojnim, za što ne daje valjane razloge. S tim u vezi žalitelj smatra da je u najmanju ruku suspektno to što svjedoci T. V. i M. M., iako su svakodnevno ili vrlo često bili u kući u kojoj živi optuženik sa suprugom, nikada od oštećenice nisu ni čuli niti mogli naslutiti da bi optuženik prema njoj vršio seksualno nasilje ili nasilje u obitelji, što da nije ni životno ni logično. Žalitelj navedeno smatra dodatnim razlogom zbog kojega bi iskaz oštećenice trebalo podvrgnuti kritičkoj analizi i povezati ga i s tim dokazima, što da je u obrazloženju pobijane presude posve izostalo.

Protivno istaknutim žalbenim navodima optuženika, prvostupanjski sud je vrlo savjesno i svestrano analizirao sve izvedene dokaze, a osobito svjedočki iskaz žrtve M. V., koji je potom doveo u vezu s ostalim izvedenim dokazima u ovom predmetu, pa tako i s iskazima svjedoka T. V. i M. M., kao i s obranom optuženika. Potom je iznio vrlo jasne, iscrpne i uvjerljive razloge za svoju ocjenu da je iskaz žrtve vjerodostojan, a da je obrana optuženika neuvjerljiva i usmjerena otklanjanju kaznenopravne odgovornosti. Također je pojasnio zašto u žalbi optuženika istaknute okolnosti koje se odnose na razlike u svjedočkim iskazima žrtve (o kojima će u nastavku obrazloženja ove odluke biti više riječi) ne umanjuju vjerodostojnost tog iskaza (stranica 11., pasus 1. pobijane presude).

Druga je stvar što se žalitelj ne slaže s takvim zaključcima i argumentacijom prvostupanjskog suda. Međutim, time nije ostvarena bitna postupovna povreda iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. na koju upire optuženik, već se istaknutim žalbenim navodima zapravo prigovara pravilnosti ocjene vjerodostojnosti svjedočkog iskaza žrtve M. V. i obrane optuženika.

Međutim, ovaj žalitelj nije u pravu ni u navedenom. Prije svega, a u odnosu na konkretne žalbene prigovore optuženika da je žrtva u odnosu na kazneno djelo prijetnje decidirano iskazala da se nije ustrašila optuženikovih riječi da će je pronaći i u mišjoj rupi niti ih je shvatila ozbiljno, dok navodnu prijetnju „da će je zatući“, za razliku od rasprave, na dokaznom ročištu nije spominjala, valja reći sljedeće. Točno je da je žrtva M. V. prilikom prvog iskazivanja na dokaznom ročištu navela da se nije prestrašila niti ozbiljno shvatila optuženikove riječi da će je naći kud god otišla, makar se sakrila u mišju rupu. Međutim, njezina reakcija na te optuženikove riječi, koja je potom uslijedila, a to je odlazak na policiju i podnošenje protiv optuženika kaznene prijave, jasno ukazuje na to da je ona zapravo bila prestrašena zbog tih optuženikovih riječi. Osim toga, i sama je tada, dakle, prilikom prvog iskazivanja, navela da je odlučila otići na policiju jer u kući nema mira. Da su optuženikove riječi upućene žrtvi „da će je pronaći, makar i u mišjoj rupi“, osim što imaju značaj ozbiljne prijetnje objektivno prikladne da se kod svakoga izazove osjećaj straha i nesigurnosti, i kod žrtve izazvale osjećaj nesigurnosti jasno proizlazi i iz medicinske dokumentacije za žrtvu.

Naime, u nalazu Opće bolnice u K., Odjela za psihijatriju od 4. svibnja 2020., između ostaloga, navedeno je da kod žrtve dominira strah od susreta s optuženikom (list 210 spisa predmeta).

S obzirom na izloženo, potpuno su neprihvatljive i žalbene tvrdnje optuženika da, osim što dokazi upućuju na to da riječi „da će je pronaći i u mišjoj rupi“ očito kod oštećenice nisu izazvale ozbiljan strah pa ni uznemirenost, navodna inkriminacija sama po sebi objektivno nikako ne znači niti predstavlja prijetnju kakvim zlom jer da „pronalažak nekoga u mišjoj rupi“ to naprosto nije. Pri tome je, protivno stanovištu žalitelja, neodlučno to što tijekom zajedničkog života „on oštećenici ama baš nikada nije ni pokušao nanijeti kakvo drugo zlo.“ Osim toga, ovdje je riječ samo o tvrdnji optuženika koja je, sve i da jest istinita, očito usmjerena prikazivanju optuženika u pozitivnom svjetlu i otklanjanju njegove kaznenopravne odgovornosti za konkretno kazneno djelo prijetnje.

Što se tiče drugonavedene okolnosti za koju se u žalbi optuženika tvrdi da je žrtva različito iskazivala na dokaznom ročištu i na raspravi, treba reći sljedeće. Točno je da je žrtva M. V. prilikom iskazivanja na raspravi 10. lipnja 2020. najprije navela da joj je optuženik rekao da će je, ako ode nekuda na stan, naći i u mišjoj rupi i zatući. Međutim, kada joj je od strane tužiteljice predloženo da u prvom iskazu od 14. siječnja 2020., koji je žrtvi reproduciran ranije na istoj raspravi, nije navela da joj je optuženik tom prilikom rekao da će je zatući, žrtva je pojasnila: „odgovaram da sam ja pročitala u policijskom izvještaju da je optuženik meni prijetio da će me zatući, a pozvana da sad točno kažem kako je to bilo, navodim da sam ja čula da je optuženik meni rekao da će me naći u mišjoj rupi, a nakon toga sam se ja prestrašila i kroz balkonska vrata izašla van. Ja, naime, nisam čula da bi optuženik meni rekao da će me zatući, ali sam tako pročitala u policijskom izvještaju.“

Ovakvo žrtvino objašnjenje razlika u njezinim iskazima, koje je u konačnici rezultiralo činjeničnim opisom ovog kaznenog djela kakav je u optužnici i izreci pobijane presude, prema ocjeni ovoga suda upućuje na zaključak da ona nije išla za time da grubljim i izravnijim izričajem njenih riječi kako ih je označila policija tereti optuženika, već je inzistirala upravo na njenom izričaju kako je opisan u izreci ove presude.

Optuženik pokušava vjerodostojnost iskaza žrtve M. V. obezvrijediti i dovodenjem istoga u vezu s iskazima svjedoka T. V. i M. M., zaključujući da oni, koji bi svakako trebali imati nekih saznanja o odnosima između njega i žrtve, o tome nemaju baš nikakvih saznanja, što po mišljenju žalitelja također čini upitnim istinitost tvrdnji žrtve.

Međutim, bez uspjeha. Naime, iz iskaza ovih svjedoka (od kojih je svjedok T. V. sin optuženika iz ranijeg braka koji živi na drugoj adresi, dok je svjedokinja M. M. zajednička kći optuženika i žrtve koja sa svojih dvoje djece živi u istoj kući s optuženikom i žrtvom, ali odvojeno, na gornjem katu kuće) proizlazi da oni nisu imali nikakvih saznanja ni o samim inkriminiranim događajima ni o tome kako su se inače slagali optuženik i žrtva, odnosno oboje su u bitnome iskazali da u njihovim odnosima i ponašanju nisu primijetili ništa neuobičajeno. Međutim, ovdje valja naglasiti da je svjedokinja M. M., dakle, zajednička kći optuženika i žrtve koja je s njima živjela u istoj kući i čiju su djecu čuvali njezini roditelji, navela i to da je međusobni odnosi njezinih roditelja nisu zanimali te da joj nije bilo poznato ni to da li optuženik doprinosi za troškove zajedničkog domaćinstva. Navedeno, prema ocjeni ovoga suda, jasno govori o tome da ova svjedokinja, iako je živjela u istoj kući s optuženikom

i žrtvom, zapravo i nije bila uključena u onaj dio njihovog života koji se nije ticao nje same niti ju je zanimalo kako u tom dijelu zajedno funkcioniraju optuženik i žrtva.

Kada se navodi ovih svjedoka, a osobito svjedokinje M. M., dovedu u vezu s onime što je iskazala žrtva - da ona o svom odnosu s optuženikom nikome nije govorila te da ju je bilo sram da njezina i optuženikova kćer, svjedokinja M. M., sazna za optuženikovo ponašanje prema njoj (žrtvi), tako da je i od nje skrivala svoje poteškoće – tada je jasno zašto ti svjedoci nisu imali nikakvih saznanja o ponašanju optuženika prema žrtvi.

Nadalje, prvostupanjski sud je prilikom ocjene vjerodostojnosti iskaza žrtve uzeo u obzir i utvrđenja te opažanja liječnika proizašla iz medicinske dokumentacije za žrtvu. Pa tako iz otpusnog pisma Odjela za psihijatriju Opće bolnice K. (listovi 211-213 spisa predmeta) proizlazi da je ona 17. veljače 2020. primljena u tu bolnicu nakon pokušaja suicida vješanjem, pri čemu se u anamnestičkim podacima kao razlog tome navode dugogodišnje nesuglasice sa suprugom koje su kulminirale u posljednje vrijeme, dok iz nalaza iste ustanove od 4. svibnja 2020. (list 210 spisa predmeta), između ostaloga, proizlazi da je žrtva iscrpljenih radnih i adaptacijskih potencijala i da kod nje dominira strah od susreta s optuženikom.

Uzevši u obzir i međusobno povezujući sve te dokaze s iskazom žrtve, kao i cijeneći okolnost koju je prvostupanjski sud utvrdio neposrednim opažanjem – da je žrtvi prilikom iskazivanja bilo osobito teško govoriti, kako o pojedinostima njezinog i optuženikovog intimnog života, tako i izričito navesti „ružne riječi“ koje joj je optuženik uputio inkriminirane zgođe, prvostupanjski sud je pravilno ocijenio da je žrtva M. V. uvjerljivo i dosljedno opisala inkriminirano postupanje optuženog I. V., zbog čega je njezin iskaz pravilno ocijenjen vjerodostojnim, a obrana optuženika neuvjerljivom.

Kada se uz sve navedeno uzme u obzir i to da se žrtva u vezi postupanja optuženika prema njoj najprije, dakle, prije podnošenja kaznene prijave, obratila Centru za socijalnu skrb K., iznoseći u razgovoru s djelatnicom te ustanove sve ono što je u bitnome i sadržaj inkriminacija za koje je optuženik pobijanom presudom proglašen krivim (dopis Centra za socijalnu skrb K. od 12. prosinca 2019. upućen Policijskoj postaji K. sa zamolbom za poduzimanje radnji iz njihove nadležnosti uz povratnu obavijest – list 8 spisa predmeta), za zaključiti je da ona zaista nije bila motivirana neistinito teretiti optuženika, a sebe izvrgnuti svim neugodnostima koje donosi vođenje kaznenog postupka. Naime, iz cjelokupnog ponašanja žrtve te iz načina i sadržaja njezina iskazivanja tijekom ovog kaznenog postupka proizlazi da je ona, s jedne strane, živjela u strahu od optuženika te da ju je bilo sram da bilo tko sazna za to kako se on ponašao prema njoj, a s druge strane je, u nastojanju da situaciju u kojoj više nije mogla podnijeti optuženikovo ponašanje prema sebi sve pokušala riješiti na civiliziran i miran način, bez nepotrebnog angažiranja tijela kaznenog progona. Naime, upravo okolnost da se ona u vezi optuženikovog postupanja najprije obratila centru za socijalnu skrb, dakle državnoj ustanovi ovlaštenoj i stručnoj upravo za postupanje u situacijama poremećaja u obiteljskim odnosima, prema ocjeni ovoga suda upućuje na to da ona nipošto nije imala namjeru neistinito kazneno teretiti optuženika niti mu prilikom tog terećenja stavljati na teret više i teže od onoga kako je zaista bilo, već naprotiv, da je samo na najmanje tegoban način i s namjerom iznalaženja najboljeg načina za sve željela riješiti nepodnošljivo stanje svog odnosa s optuženikom.

Osporavajući pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na kazneno djelo nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ/11., optuženik u žalbi ističe da je iz pribavljenog izvatka

o prometu s njegovog tekućeg računa razvidno da je gotovo pa cijelu mirovinu trošio na kupnju namirnica, za koje je notorno da ih nije sam pojeo odnosno potrošio, već ih je nosio kući u zajedničko domaćinstvo ili je svoju karticu računa davao oštećenici da ona ode u kupnju. Ističe da režije nije plaćao jer za to njegova mirovina nije bila dostatna te se očito radilo o dogovoru među supružnicima da će oštećenica plaćati režije, tim više što je on o svom trošku nabavio i drva za loženje u zimi. Međutim, da je prvostupanjski sud zaključio da je on imao raspoloživih sredstava na tekućem računu koji su veći od mjesečnog iznosa njegove mirovine, a kako je većina njegovih izdataka manja od 100,00 kuna, da on nije u značajnom dijelu sudjelovao u podmirivanju troškova zajedničkog domaćinstva niti je sudjelovao u plaćanju režija.

Žalitelj takav zaključak smatra neprihvatljivim tvrdeći da je isti suprotan sadržaju dokaza na koje se poziva, pa tako ponavlja da iz izvatka o prometu po njegovom tekućem računu proizlazi da je on trošio mirovinu gotovo isključivo na kupnju namirnica. Premda je, kako to ističe, istina da su ti iznosi rijetko prelazili 100,00 kuna, smatra da to nema veze ako je takve iznose trošio gotovo pa svakodnevno, što u zbiru čini njegovu cijelu mirovinu, time da nikada nije znao za koje će lijekove i liječenje trebati nešto novaca.

Međutim, ni istaknuti žalbeni navodi, kojima optuženik nastoji osporiti da je nad svojom suprugom M. V. vršio ekonomsko nasilje kao jedan od oblika počinjenja kaznenog djela nasilja u obitelji, ne mogu se prihvatiti. Prije svega, ni sam optuženik ne osporava da nije sudjelovao u podmirivanju režijskih troškova zajedničkog kućanstva sa žrtvom. No, to opravdava time što je on kupio drva za ogrjev, zbog čega onda, kako to tvrdi optuženik, prema njihovom zajedničkom dogovoru nije trebao plaćati režije. S druge strane, i sam optuženik je potvrdio da mu je bilo poznato da žrtva sama otplaćuje kredit kojim je uređen gornji kat kuće za njihovu kćer, no ne zna koliki je iznos mjesečne rate tog kredita, a nije mu bilo poznato niti ga je zanimalo ni koliki je bio mjesečni iznos plaće žrtve.

Ako, dakle, optuženiku, nije bilo poznato koliki su mjesečni prihodi njegove supruge niti ga je to zanimalo, a istodobno mu je bilo poznato da je ona plaćala režijske troškove te kredit za njihovu zajedničku kćer, čiji mu je iznos također nepoznat, očito je da on niti je znao niti ga je zanimalo može li njegova supruga od svoje plaće podmirivati sve potrebne troškove. Dovede li se navedeno u vezu s navodima žrtve da je optuženik svoju mirovinu imao samo za sebe te bi joj jedino, ako ga je zamolila, dao „na dinar“, zatim da joj je optuženik, kada ga je molila da dijele troškove zajedničkog domaćinstva, rekao da je on invalid i umirovljenik te kako je nije sram od njega tražiti novac, kao i s navodom samog optuženika da ga je žrtva u drugoj polovini mjeseca tražila novac jer je svoju plaću potrošila, očito je da je optuženik bio svjestan da ona nije u mogućnosti sama podmirivati sve potrebne troškove. Unatoč tome, optuženik je odbijao sudjelovati u njihovu podmirivanju iskazujući time potpunu bezobzirnost naspram žrtve i dovodeći je u stanje ovisnosti o njemu jer ga je kao svoga supruga, dakle nekoga tko se, ako ni po čemu drugome, a onda po moralnom zakonu, bio dužan brinuti o njoj (kao što se i ona brinula o njemu, što ne osporava ni sam optuženik), morala moliti da joj financijski pomogne, i to na ponižavajući način.

Da je žrtva M. V. zbog opisanog postupanja optuženika bila dovedena u položaj nemoći i ekonomske ovisnosti o njemu proizlazi i iz uvida u izvatke prometa po tekućim računima optuženika i žrtve. Naime, iz izlista prometa po tekućem računu žrtve jasno je vidljivo da je u prosincu 2019. mjesečni iznos minusa gotovo dosezao mjesečni iznos njezine plaće, koja je u prosjeku iznosila oko 4.500,00 kuna, dok je rata kredita koji je žrtva

otplaćivala mjesečno iznosila 1.264,90 kuna. S druge strane, iz izlista prometa po tekućem računu optuženika proizlazi da je on tijekom čitave 2019. imao raspoloživih sredstava u iznosu većem od mjesečnog iznosa svoje mirovine te je stanje njegovog računa i na posljednji dan inkriminiranog razdoblja 5.199,15 kuna, dakle u iznosu većem od mjesečnog iznosa njegove mirovine (oko 3.000,00 kuna).

Uzevši u obzir i to da je većina optuženikovih izdataka prema izvratku prometa po njegovom tekućem računu bila manja od 100,00 kuna po danu, opravdano je za zaključiti da on nije u značajnom dijelu sudjelovao u podmirenju troškova zajedničkog domaćinstva iako je to očito mogao, dok činjenicu da u podmirivanju režijskih troškova uopće nije sudjelovao nije osporio ni sam optuženik. Stoga su potpuno neprihvatljive žalbene tvrdnje optuženika kojima se osporava pravilnost takvog zaključka prvostupanjskog suda.

Dakle, prvostupanjski je sud, nakon savjesne i svestrane ocjene obrane optuženika i svih izvedenih dokaza, kako svakog za sebe, tako i u njihovom međusobnom odnosu, pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje i na isto potom pravilno primijenio kazneni zakon, zaključivši da je optuženik počinio terećena mu kaznena djela upravo na način kako je to opisano u izreci pobijane presude, a pravilnost takvog utvrđenja prvostupanjskog suda nije s uspjehom dovedena u pitanje žalbom optuženika zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

U odnosu na žalbe državnog odvjetnika i optuženika zbog odluke o kazni

Žaleći se zbog odluke o kazni, državni odvjetnik ističe da je prvostupanjski sud optuženiku utvrdio preblagu kaznu za kazneno djelo iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi članka 152. stavka 1. KZ/11. te da ga je osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u prekratkom trajanju. Smatra da odmjereni kazna zatvora za kazneno djelo iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi članka 152. stavka 1. KZ/11. ne odgovara njegovoj težini te ličnosti optuženika. Ističe, naime, da prvostupanjski sud s pravom vjeruje žrtvi koja nema motiva optuženika lažno teretiti i sebe bespotrebno izlagati neugodnostima vođenja kaznenog postupka. Međutim, smatra da je precijenio značaj utvrđenih olakotnih okolnosti, a nije cijenio otegotnim blisko srodstvo žrtve i optuženika, odnosno da je kazneno djelo počinjeno uz kvalifikatornu okolnost, odnosno prema supruzi, što je dodatno doprinijelo narušavanju njezinog psihičkog zdravlja te konačno pokušaju suicida. Osim toga, da nije uzeto u obzir neprimjereno ponašanje optuženika koji je i nakon terećenih događaja žrtvi prijetio i zastrašivao je.

Ovaj žalitelj je mišljenja da težina kaznenog djela, posljedice koje trpi žrtva, optuženikova osobnost i stupanj krivnje ne opravdavaju izricanje minimalne propisane kazne zatvora jer ista nije dostatna da se postigne zakonom propisana svrha kažnjavanja u smislu specijalne i generalne prevencije, već osuda na strožu kaznu zatvora. Stoga predlaže pobijanu presudu preinačiti u odluci o kazni i optuženiku za kazneno djelo iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi članka 152. stavka 1. KZ/11. utvrditi kaznu zatvora u duljem trajanju, kao i osuditi ga na jedinstvenu kaznu zatvora u duljem trajanju.

Optuženik, nasuprot tome, smatra da je kaznenopravna sankcija posve neadekvatna jer da prvostupanjski sud nije na pravilan način vrednovao sve odlučne okolnosti. Mišljenja je da je prvostupanjski sud podcijenio utvrđene olakotne okolnosti, dok je takvom propustio cijiniti i njegovu stariju životnu dob, zbog čega da mu je i jedinstvena kazna zatvora neprimjereno visoka i stroga.

Protivno ovako suprotstavljenim stanovištima žalitelja, ovaj drugostupanjski sud nalazi da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio sve okolnosti koje su u smislu članka 47. KZ/11. odlučne za proces individualizacije kazne, kao i to da im je potom dao pravilan značaj. Tako su optuženiku olakotnim cijenjeni dosadašnja neosuđivanost, narušeno zdravstveno stanje u vidu bolesti od dijabetesa s kroničnim ostemijelitisom i ulkusom desnog stopala te smanjena ubrojivost tempore criminis, dok mu je otegotnim (u odnosu na kazneno djelo iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi članka 152. stavka 1. KZ/11.) cijenjena okolnost da je u više navrata u inkriminiranom razdoblju bez pristanka žrtve s njom izvršio spolni odnošaj i s njim izjednačenu spolnu radnju, što je u većoj mjeri dovelo do povrede zaštićenog dobra, a to je sloboda odlučivanja u sferi spolnosti, kao i težina posljedica koje trpi žrtva, koja je zbog lošeg psihičkog stanja i pokušaja suicida bila i hospitalizirana. Uzevši u obzir sve izneseno te polazeći od stupnja krivnje i svrhe kažnjavanja, prvostupanjski sud je optuženiku za kazneno djelo iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi članka 152. stavka 1. KZ/11. utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 1 godine, za kazneno djelo iz članka 179.a KZ/11. kaznu zatvora u trajanju od 4 mjeseca te za kazneno djelo iz članka 139. stavka 1. KZ/11. kaznu zatvora u trajanju od 3 mjeseca, nakon čega ga je, uz primjenu odredaba o izricanju jedinstvene kazne za kaznena djela u stjecaju, osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 godine i 2 mjeseca u koju mu je uračunao vrijeme lišenja slobode. Upravo su takve kazne, kako pojedinačne, tako i jedinstvena, i prema ocjeni ovoga suda, primjerene težini i okolnostima počinjenih kaznenih djela i osobi konkretnog optuženika kao počinitelja te je za očekivati da će se njima ostvariti svrha kažnjavanja iz članka 41. KZ/11.

Stoga, a ne umanjujući ni obezvrjeđujući težinu kaznenog djela iz članka 154. stavka 1. točke 1. u vezi članka 152. stavka 1. KZ/11. i njegovih posljedica za samu žrtvu, nije prihvaćena žalba državnog odvjetnika koji se zalaže za to da se optuženiku za to kazneno djelo utvrdi stroža pojedinačna kazna zatvora, bez da pri tome navodi i jednu novu okolnost koja bi njegovom postupanju davala teži značaj, a koja već nije bila obuhvaćena ocjenom prvostupanjskog suda, kao i da ga se potom osudi na strožu jedinstvenu kaznu zatvora.

Jednako tako, nije osnovana ni optuženikova žalba izjavljena iz iste žalbene osnove. Naime, u istoj se preocjenjuju utvrđene olakotne okolnosti kojima je, kao što je već prethodno navedeno, prvostupanjski sud dao pravilan značaj, dok okolnost životne dobi optuženika, po ocjeni ovoga suda, nije takvog značaja da bi se ista trebala cijeniti olakotnom.

Budući da žalbe državnog odvjetnika i optuženog I. V. nisu osnovane te da ni ispitivanjem prvostupanjske presude sukladno članku 476. stavku 1. točkama 1. i 2. ZKP/08. nisu utvrđene povrede na koje ovaj drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, na temelju članka 482. ZKP/08., odlučeno je kao u izreci ove presude.

Zagreb, 16. studenog 2020.

Predsjednica vijeća:
Ana Garačić, v.r.